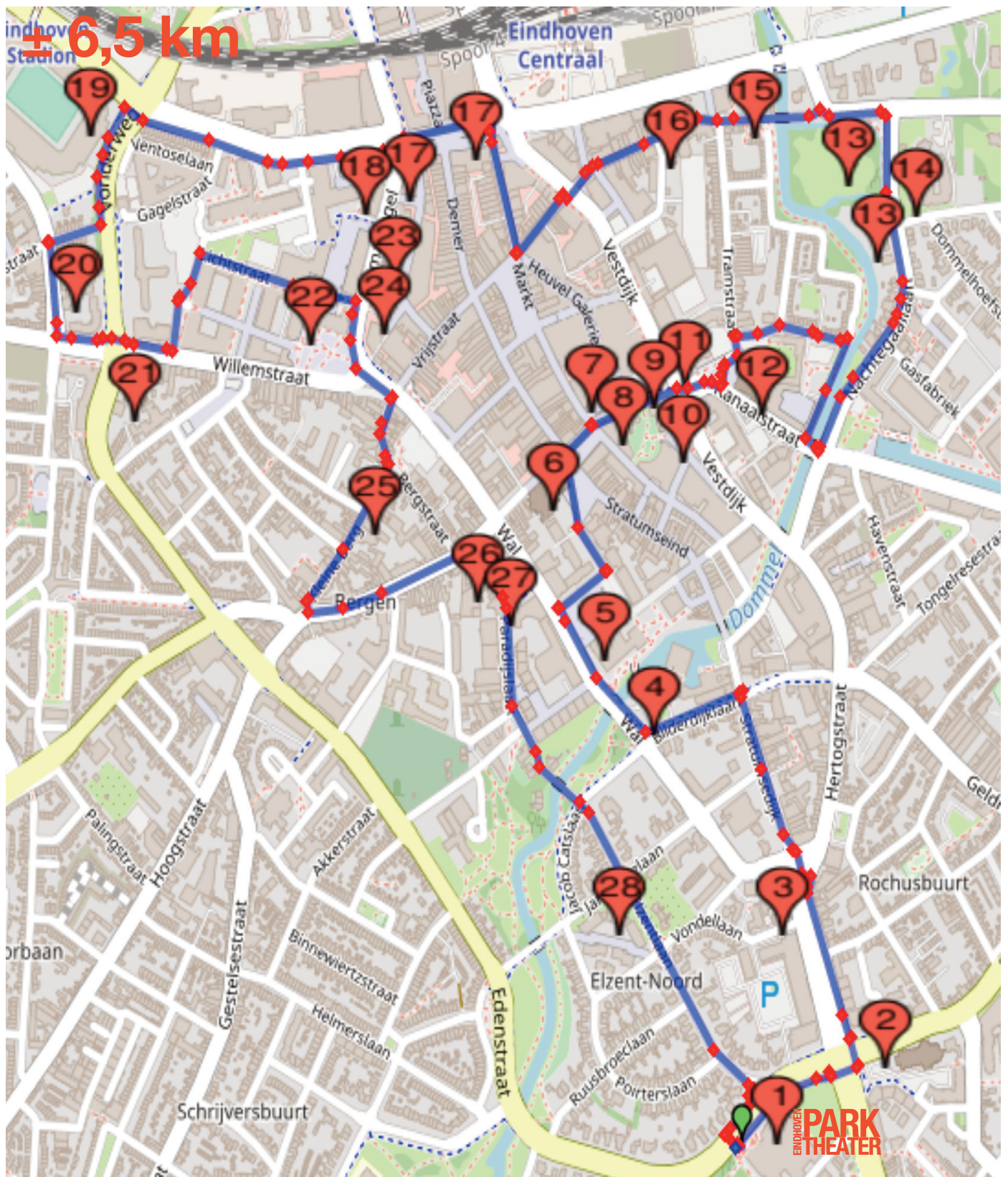

cultuurwandel4daagse

dag 3 gebouwen

cultuurwandel4daagse

dag 3 gebouwen

Parktheater rechtsaf - naar Stratumsewijk	1. Parktheater Eindhoven
Kruispunt op Stratumsewijk	2. Joriskerk
Links op Stratumsewijk Diagnostiek voor u	3. Raad van Arbeid
Links bij Bilderdijklaan	4. Albert van Abbe huis / van Abbemuseum
Rechts bij Wal – rechts het Stadhuisplein op	5. Stads kantoor / Stadhuis
Schuin over het plein rechts - links bij Begijnenhof - Catharinakerk	6. Catharinakerk
Catharinaplein-Ten Hagestraat	7. Heuvelgalerie / 8. Sociëteit Ilium
Kruispunt de Ten Hagestraat/Vestdijk	9. Ravensdonck / 10. Vesteda woontoren
Kruispunt rechtdoor oversteken	11. Cocagne/Pullman hotel
Via Kanaalstraat – Tramstraat – Augustijnendreef – rechtsaf langs de Dommel	12. Paterskerk en Mariënhage
Over de Dommel – Links via Nachtgaallaan	13. Villa de Laak / 14. Dommelhoef
Links bij Parklaan – rechtdoor Dommelstraat	15. muur linnenfabriek voor Effenaar
	16. Coöperatieve Centrale Boerenleenbank
Einde Dommelstraat – oversteken naar Nieuwstraat - rechts bij Hermanus Boexstraat – het 18 Septemberplein links oversteken	17. De Bubble, de Tube & De Blob
	18. Lichttoren
Bij stoplichten oversteken naar Mathildelaan - deze vervolgen	19. PSV stadion
Links bij Vonderweg – rechts bij Gagelstraat – links bij St. Antoniusstraat	20. Sint Antonius van Padua (Steentjeskerk)
Links bij Willemstraat - hoek Willemstraat	21. Fatih Moskee
Links naar Lichtstraat uitkomend op Lichtplein	22. Witte Dame
Rechts bij Emmasingel - zie overzijde	23. Admirant
	24. Philipsmuseum
Via Emmasingel – rechts naar Kleine Berg	25. IJzerhandel W. van der Schoot
Via Kleine Berg – links bij Grote Berg – rechts bij Paradijslaan	26. Kazerne
Paradijslaan – zie linkerzijde	27. De Waag
Paradijslaan - Elzentlaan	28. Hoog Elzent
Terug naar Parktheater	

dag 3 gebouwen

Eindhoven staat bekend om haar gebrek aan historische gebouwen. Behalve dat we niet aan een grote rivier liggen, is er door de Tweede Wereldoorlog ook een en ander vernietigd. Helaas zijn er door ambitieuze bouwplannen van de Gemeente Eindhoven in het verleden ook veel historische panden verdwenen. Gelukkig omarmt de Gemeente Eindhoven de laatste jaren al haar 'oude' panden, wijken en fabriekspanden. Juist omdat Eindhoven bekend staat om haar gebrek aan historische gebouwen, willen we vandaag graag 'het tegendeel' bewijzen. Zoals je op de plattegrond al kunt zien is er op het gebied van (historische) gebouwen, genoeg te (her)ontdekken. Veel wandelplezier!

Tips van de dag:

- Mocht je de app It's my life al hebben geïnstalleerd maar toch nog de inlogcode missen: VIT040
- Maak je leuke foto's onderweg die we niet mogen missen? Deel deze dan op Instagram met **#CW4daagse en @parktheater**
- Wil je de morgen smakelijk uit eten vooraf aan het wandelen? Reserveer dan een tafel bij Smaaktheater Dertien.

Vandaag te (her)ontdekken:

1. **Parktheater Eindhoven:** Er zijn meer dan 650 theaters en poppodia in Nederland. De meeste theaterstoelen vind je in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht. Parktheater Eindhoven staat op de 7e plek. Dit theater is gebouwd tussen 1956 en 1964; het gebouw was in die tijd zeer modern en vrij uniek in Europa. In 1916 wilde Eindhoven al een nieuw theater, 48 jaar later was deze er eindelijk. Begin twintigste eeuw werd er meer gefilosofeerd over de theaterbouw, dan dat er daadwerkelijk werd gebouwd. Mede door de opkomst van de film nam zowel het theaterbezoek, als het aantal nieuw te bouwen theaters af.

In het naoorlogse Nederland vonden radicale maatschappelijke veranderingen plaats. Deze hadden gevolgen voor het beeld van stad en dorp, voor voorzieningen als winkels, de ontwikkeling van nieuwe woonwijken en recreatieterreinen en uiteraard ook voor het culturele leven. In de samenleving vond een democratisering van het culturele leven en de kunst plaats: cultuur en kunst voor iedereen. De overheid stimuleerde de bouw van theaters.

De naoorlogse planologen situeerden de schouwburgen in Tilburg en Eindhoven direct aan de ringweg en in de buurt van een verkeersplein, zodat ook bewoners van het buitengebied het theater makkelijk konden bezoeken.

Vóór 2007 heette het Parktheater 'Stadsschouwburg Eindhoven'. De letters van die naam liggen nu 'begraven' onder een doorzichtige deksel in de foyer Intermezzo.

(Destijds was er veel protest tegen de naamsverandering. Ook door cabaretier Youp van 't Hek, die ooit begonnen is in Eindhoven en de stad een warm hart toedraagt. Hij besteedde er destijds een column aan in het NRC. Bij zijn eerste voorstelling in het nieuwe Parktheater hadden theatertechnici het oude naambord 'Stadsschouwburg' in zijn decor opgehangen. Dat kon hij erg waarderen en na afloop nam hij dit bord mee naar Amsterdam.)

Midden jaren negentig was het gebouw aan vernieuwing toe. Technisch was de schouwburg verouderd. Door de tijd heen waren er allerlei aanpassingen gedaan waardoor het geheel een rommelige indruk maakte. Het bestaande kleine Globetheater voldeed niet meer aan de wensen van de tijd, evenals de kantoren die verspreid over het gebouw lagen. In september 1995 ging de gemeenteraad akkoord met de plannen voor de renovatie en nieuwbouw. Het duurde nog tot 2007 voordat een nieuw theater in gebruik

dag 3 gebouwen

kon worden genomen. In het oude gebouw is de stijl van de jaren zestig bewaard gebleven en het nieuwe gebouw is juist modern gebouwd met natuurlijke materialen en tinten.

Architect Arie van Rangelrooy (van Architecten-en-en), die eerder het Eindhovense stadhuis renoveerde, ontwikkelde een nieuw concept voor het theater. De nieuwe Philipszaal -met een capaciteit van 500 plaatsen- is geïnspireerd op het Teatro Central in Sevilla, dat ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling van 1989 werd gebouwd. Een flexibele zaal met een vlakke vloer waarbij zaal en toneeltoren elkaar geheel overlappen. Een verplaatsbare tribune maakt allerlei indelingen mogelijk.

2. De door Hendrik Jacobus van Tulder ontworpen **Sint-Joriskerk** is een neogotische kruisbasiliek met driebeukig schip. Op 19 mei 1884 werd met de bouw begonnen en op 21 september 1885 werd ze in gebruik genomen. Het hoge middenschip met stergewelven wordt door twee rijen bundelpijlers ondersteund. Ten noorden en zuiden hiervan liggen de lagere zijbeuken. Het transept bezit aan beide armen een apsis, waarin de aan Maria en de Heilige Familie gewijde zijaltaren staan opgesteld. De grote westtoren met hoge spits werd ontworpen door Van Tuld's leerling Jacobus van Gils en stamt uit 1911. De toren is tevens de toegang tot de kerk en heeft drie deuren. Op de eerste verdieping bevindt zich het kerkorgel en de ruimte voor het zangkoor. De 88 meter hoge toren maakt de Sint-Joriskerk de hoogste kerk van Eindhoven. In februari 1976 werd de Sint-Joriskerk opgenomen in de lijst van rijksmonumenten.
3. **Raad van Arbeid** – (Stratumsedijk 28a) - Op 19 januari 1942 vond de officiële opening plaats van het gebouw van de Raad van Arbeid. Het gebouw aan de Stratumsedijk huisvest nu Diagnostiek voor U, een medische onderzoeksinstelling. De Raden van Arbeid zorgden voor de financiële afwikkeling van de sociale verzekeringswetten. Vanwege de belangrijke rol in het maatschappelijk verkeer van deze Raad van Arbeid werd eind jaren dertig een opvallend representatief gebouw op een centrale plek in de stad geprojecteerd. Het gebouw werd tijdens de oorlogsjaren gerealiseerd. Het traditionele uiterlijk verbergt een zakelijke, functionele plattegrond, met achter de entree een lokettenhal en ruime werkruimtes. De medische keuring was via een aparte ingang bereikbaar. Bij de entree is een groot reliëf aangebracht met een vrouwenfiguur van de beeldhouwer Toon van der Wiel. Het cadeau van de medewerkers stelt op symbolische wijze de werking en de goede vruchten van de sociale wetgeving voor.
4. **Albert van Abbehuis** (Bilderdijklaan 19) en het **Van Abbemuseum** (Bilderdijklaan 10); Albert Van Abbe schonk in 1957 het statige Van Abbehuis aan Gemeente Eindhoven. Er is een schenkingsovereenkomst waarin staat dat 'begiftigde' (de Gemeente) 'aan het geschenken onroerend goed in overleg met de schenker een bestemming zal worden gegeven die de verdere culturele ontwikkeling van de stad Eindhoven beoogt'. Het Van Abbemuseum is een museum voor moderne en hedendaagse kunst. Het museum werd in 1936 geopend en vernoemd naar zijn oprichter Henri van Abbe. Hij was een liefhebber van moderne kunst en wilde Eindhoven daar van mee laten genieten. De collectie van het museum herbergt anno 2010 ruim 2700 kunstwerken, waarvan ongeveer 1000 werken op papier, 700 schilderijen en 1000 sculpturen, installaties en videowerken. Het beschikt over werken van onder andere de Rus El Lissitzky, Pablo Picasso en Wassily Kandinsky. De nieuwbouw aan het museum is op 17 januari 2003 geopend door Koningin Beatrix. De voortuin is ontworpen door tuinarchitect Piet Oudolf.

dag 3 gebouwen

5. **Stadskantoor** (Inwonersplein) en **Stadhuis** (Stadhuisplein 1): Prominent gelegen aan de langsijde van het Stadhuisplein staat Stadskantoor Eindhoven, een kantoorgebouw van 11.000 m² vloeroppervlakte, waar onder meer de Gemeente Eindhoven was gehuisvest. Sinds 2020 is de Gemeente Eindhoven weer terug verhuisd naar het Stadhuisplein aan de overzijde. De stad bezig met het verdichten van haar binnenstad, wat samen de aanleiding vormt voor het herbestemmen van het complex tot appartementengebouw met een levendige plint van horeca, retail en startups. In het stadhuis zijn weer sinds begin 2020 onze Burgemeester en Wethouders gevestigd en het inwonersplein voor rijbewijs of paspoort. De stadhuistoren is 'circulair gerenoveerd', wat wil zeggen dat ruim 95% van de vrijgekomen materialen hergebruikt of gerecycled is. Voor sommige materialen hebben ze op creatieve wijze een nieuwe toepassing gevonden.
6. Aan de buitenkant van deze kerk midden in het centrum van Eindhoven, vallen twee torens meteen in het oog. Iedere toren meet 73 meter en zijn verschillend van vorm. Het stelt het mannelijke en het vrouwelijke voor. De torens hebben zelfs ieder een naam: David en Maria. De **Catharinakerk** is gewijd aan Catharina van Alexandrië, een van de populairste heiligen van de middeleeuwen. Dit is een Rooms Katholieke kerk en kent zijn oorsprong al in 1340; toen dook de kerk voor het eerst in de archieven op als 'sancta Katarina'. Sindsdien is er van alles gebeurd met het gebouw: in 1486 werd Eindhoven – en daarmee de ook de kerk - in de brand gestoken, in 1526 waaide de houten spits eraf en tijdens de beeldenstorm in 1566 werd de binnenkant kapotgeslagen. In 1860 werd de toenmalige kerk gesloopt omdat deze te klein bevonden werd en kwam de huidige grotere versie ervoor in plaats. De bouw ervan duurde ongeveer 7 jaar en werd door Pierre Cuypers ontworpen in een neogotische stijl. Tijdens bombardementen in WOII beschadigde de kerk flink, waarbij ook de ramen verloren gingen. Sinds 1972 is het gebouw een rijksmonument. In de kerk is een kleine tentoonstelling te vinden van archeologische vondsten rondom de kerk. Zo werden in 2002 de restanten van een 10 jarig kind gevonden: Marcus van Eindhoven. Daarover werd een voorstelling gemaakt die in het Parktheater te zien was: *het Marcus Mysterie*. De kerk is sinds 2004 met regelmaat een gloeiend decor voor lichtkunstwerken tijdens het lichtfestival Glow. Er wordt nu gefluisterd dat wordt onderzocht of het mogelijk is om de kerk op tillen zodat er huizen onder gebouwd kunnen worden. De tijd zal leren of dit mogelijk is...
7. Zoals de meesten van jullie al weten: **De Heuvelgalerie** is een overdekte winkelcentrum in het centrum van Eindhoven. Het is ontworpen door Walter Brune en in 1992 geopend. Het gebouw bestaat uit drie verdiepingen, heeft vier ingangen en beschikt over een parkeergarage en een overdekte fietsenstalling. In het winkelcentrum zijn meer dan 80 winkels gevestigd op het gebied van mode, lifestyle, food en entertainment. Ook Muziekgebouw Eindhoven en Holland Casino zijn gevestigd in het winkelcentrum, al heeft Holland Casino een aparte ingang aan de buitenkant.
8. **Sociëteit Ilium** (Hagestraat 13) Op 15 juni 1956 wordt de Technische Hogeschool Eindhoven opgericht, waarmee het de tweede technische Hogeschool van Nederland wordt, na de Technische Hogeschool in Delft. In aanloop naar het eerste collegejaar wordt op dinsdag 3 september 1957 in café 'The Old Dutch' het Eindhovens Studenten Corps (E.S.C.) opgericht. Het E.S.C is daarmee de oudste studentenvereniging van Eindhoven, gevestigd aan de Parklaan. In 1970 vestigt het E.S.C. zich in de Bunker. In 2005 wordt middels een krantenartikel in het Eindhovens Dagblad naar buiten gebracht dat het College van Bestuur van de TU/e voornemens is de Bunker in 2009 te sluiten. Het E.S.C, dat al langer de wens had te verhuizen naar een locatie in de binnenstad, beslist dat dit het moment is definitief de Bunker de rug toe te keren, en de pijlen te richten op een nieuw sociëteitsgebouw. Hoewel de Technische Universiteit Eindhoven de sluitingsdatum van de Bunker meerdere malen verlegt, schaft de vereniging in 2009 het pand aan de Ten Hagestraat 13 aan. Na een renovatie en verbouwing verhuist het Corps in 2013 naar dit pand, waar naast sociëteit 'Ilium' ook studenten kroeg 'De Ballenbak' wordt gevestigd, die wordt uitbaat door leden van de vereniging. Het E.S.C is hiermee de eerste studentengezelligheids-

dag 3 gebouwen

vereniging die een eigen pand betreft, en de Bunker verlaat. Met de verhuizing naar dit pand, komt de lang gekoesterde wens uit om prominenter aanwezig te zijn in Eindhoven en een grotere bijdrage te kunnen leveren aan de Eindhovense (studenten)gemeenschap.

9. Op de hoek van de Vestdijk en de Ten Hagestraat staat het monumentale huis **Ravensdonck**. Dit huis staat op de fundamente van het Kasteel Eindhoven. Dit werd gebouwd tussen 1413 en 1420. Momenteel is restaurant 't Zusje er in gevestigd.
10. De **Vestedatoren** is een in 2006 voltooide woontoren in Eindhoven, gelegen aan de Vestdijk/Smalle Haven. Het gebouw wordt vaak geroemd om zijn bijzondere architectuur. Opdrachtgever was vastgoedonderneming Vesteda. Het gebouw toont een sterke gelijkenis met het Flatiron Building in New York, zowel qua hoogte als qua vorm. Dit bouwwerk heeft dezelfde karakteristieke ronde, puntige vorm. Een wezenlijk verschil is echter dat de Vesteda Toren een ruitvorm heeft, en het Flatiron Building het slechts met één helft van deze vorm moet doen: een driehoek. In 2007 werd de Vestedatoren van de ontwerpers van Jo Coenen & Co Architecten BNA Gebouw van het Jaar.
11. **Hotel Cocagne/Pullman**: Voor de Stichting tot Behartiging van de Belangen van de Beambten der N.V. Philips Gloeilampenfabrieken ontwierp Herman Bakker een hotel en kantoorgebouw aan de Vestdijk (1958-1962). De bouwmassa's zijn zo gegroepeerd dat de nabijgelegen Heilig Hartkerk in zijn waarde kon worden gelaten. Het hotel bestaat uit een onderbouw met een kelder en twee verdiepingen, waarin zich een garage, de entreehal, de bar, de lounge, het café-restaurant, de keuken en enkele feest- en vergaderzalen zijn gesitueerd. De tuinzaal heeft een betonnen koepel als dakconstructie. Het beddenhuis is los gehouden van de onderbouw en bevatte 88 kamers. Er waren voornamelijk eenpersoonskamers voor het zakelijke segment. In 1972 is het gebouw uitgebreid tot 320 kamers. Interieur en exterieur zijn later gemoderniseerd.
12. **Paterskerk en Mariënhage** – De Heilig-Hart of Paterskerk werd in 1897-1898 gebouwd in Neo-Gotische stijl, ontworpen als driebeukige kruiskerk door de architecten P.J. Bekkers en J.P.I. Hegener. Sinds 2019 heeft de kerk en het klooster een andere bestemming en naam gekregen: Mariënhage. Architectenbureau EN EN heeft het DomusDela complex zorgvuldig aangepast, rekening houdend met alle originele elementen. In het complex is zelfs een hotel opgenomen en is de oude kerk smaakvol aangepast tot een unieke ruimte voor meetings, ceremonies en evenementen. Vlakbij de oudste muur van Eindhoven komt geschiedenis hier tot leven, herinnering en toekomst komt hier heel dicht bij elkaar.
13. **De Laak** (Parklaan 99): In 1907 laat Anton Philips door architect Johan Hanrath op een stuk grond aan de Dommel een landhuis bouwen met daaromheen een landgoed naar ontwerp van de landschapsarchitect Leonard Springer. Het huis is gebouwd in neoclassicistische stijl en het landgoed bevat naast het huis aan de Parklaan ook een orangerie, een koetshuis met koetsierswoning (Nachtegaallaan 2a) en twee dienstwoningen. Het woonhuis is gebouwd van donkere baksteen met natuurstenen elementen en heeft een leien kap. Het koetshuis, de orangerie en twee dienstwoningen zijn uit vergelijkbare materialen gebouwd en vormen, hoewel sober uitgevoerd, een architectonische eenheid met het woonhuis. Met de bouw van De Laak begon de ontwikkeling van Villapark Tongelre, waar steeds meer bemiddelde Philips medewerkers zich vestigden.
14. **Dommelhoef** (Parklaan 97): Rechts van De Laak staat het gebouw waarin tegenwoordig verpleeghuis Dommelhoef gevestigd is. Daarvoor heeft jarenlang hier het (tweede) Diaconessenhuis zijn verblijf gehad. Oorspronkelijk werd Villa Elsheim gebouwd in 1907 voor Jean Brüning, de directeur van de sigarenkistenfabriek NV Picus door architect A. Salm GBzn.

dag 3 gebouwen

15. **Muur van de linnenfabriek voor Effenaar** – Sinds het ontstaan van Eindhoven vormde de textielnijverheid een belangrijke activiteit. In de 19e eeuw waren er verschillende textielfabrieken. Een ervan was de linnenfabriek van Van den Briel & Verster. Deze nam in 1918 het uit 1872 stammende complex over. De fabriek bleef hier bestaan tot 1963. Daarna werd het de mensa (eetruimte) van de Technische Hogeschool (thans Technische Universiteit). In 1971 werd de oude leegstaande fabriek gekraakt en in gebruik genomen als Open Jongerencentrum Para +, later Effenaar genaamd. In 2002 werd de fabriek bijna helemaal gesloopt en in 2005 werd het huidige gebouw van de Effenaar in gebruik genomen. De naam Effenaar verwijst naar de linnenfabriek, daar stond een machine om materialen te effenen: de effenaar. Deze machine werd gebruikt om textiel op een weefgetouw glad te strijken. Van de fabriek rest alleen nog het spoelhuis en een stuk muur. In het spoelhuis werd linnen gespoeld met water uit de Dommel. Later werd het de conciërgewoning. Op de begane grond is het Inkijsmuseum gevestigd, het kleinste museum van Eindhoven.
16. **Coöperatieve Centrale Boerenleenbank** (Dommelstraat 9): Boven de ingang van het statige pand aan de Dommelstraat 9 staat nog steeds in gouden letters 'Coöperatieve Centrale Boerenleenbank'. Van 1911 tot 1962 was hier het hoofdkantoor van de Boerenleenbank gevestigd. Direct om de hoek in de Raiffeisenstraat woonde de directeur. Jan Struyt was de architect van het gebouw van 1909. De voorgevel is symmetrisch met een vooruitspringende ingangspartij. Bovenin zijn wapenschilden aangebracht, die Nederland, de stad Eindhoven en de CCB verbeelden. In 1932 werd het gebouw van de achterzijde in dezelfde stijl uitgebreid. Op 1 december 1972 was de fusie van de Raiffeisenbank (CCRB) en de Boerenleenbank (CCB) tot de Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A., roepnaam Rabobank, een feit.
17. **De Bubble, de Tube & De Blob:** De Bubble vormt samen met de Blob en de Tube (de fietsenstalling) een stedelijk ensemble. De Bubble is een zeepbel van glas en staal, afgewerkt zonder zichtbare bevestigingsmiddelen, ontworpen door Tarra architectuur en stedenbouw. Een glazen lichtschacht in het midden van het gebouw bedient de kelder en begane grond (ingericht als winkel) en de eerste verdieping, die dient als magazijn. De 25 meter hoge Blob is van Massimiliano Fuksas waar de bevestigingsmiddelen wel te zien zijn. De Blob staat eigenlijk voor Binary Large Object. Dit tweedelige object heeft zowel twee verdiepingen als twee kleuren, maar deze benaming komt vooral doordat er bij dit soort vormen een Binary Large Object File nodig is om de oppervlakten te kunnen berekenen.
-
18. **Lichttoren:** De zevenhoekige witte toren is ontworpen in de functionalistische stijl. De toren werd in 1920 gebouwd door architectenbureau TABROS, Technisch Advies Bureau Roosenburg, Op ten Noort, Scheffer. Op de bovenste etage werden duurproeven voor de lampenfabriek gedaan. Tot ver in de omtrek waren de brandende lampen 's avonds te zien. In de volksmond werd het gebouw daarom de 'Lichttoren' genoemd. Het gebouw is geheel uit gewapend beton opgebouwd. Ook de gevels worden gedomineerd door beton, dat enigszins versierd is met abstracte lijnen en cannelures. Het gebouw is gerenoveerd en uitgebreid door awg architecten uit Antwerpen. De uitbreidingen zijn duidelijk afwijkend van het bestaande gebouw in baksteen of glas. Het gebouw bevat nu 140 appartementen, een shortstay-hotel, horeca, winkels en kantoren. Er is een ondergrondse parkeergarage toegevoegd. In 2009 kreeg deze herbestemming de gemeentelijke Architectuurprijs, die genoemd is naar een van de oorspronkelijke architecten: Dirk Roosenburg.

dag 3 gebouwen

19. **PSV stadion** – Het Philips Stadion is de thuisbasis van PSV. Het prachtige, moderne stadion bevindt zich in het centrum van Eindhoven en staat nog steeds op dezelfde plaats als bij de oprichting van de Philips Sport Vereniging in 1913. Het Philips Stadion geldt als één van de mooiste voetbalstadions van Nederland, onder meer vanwege de tribunes die heel dicht op het veld staan, de voortreffelijke lichtinstallaties en prima faciliteiten voor de pers en voor zakelijke relaties. Op wedstrijddagen biedt het stadion plaats aan 35.000 toeschouwers, alle zitplaatsen zijn overdekt en verwarmd. Niet alleen op wedstrijddagen is het stadion het middelpunt van bedrijvigheid, alle dagen van het jaar zijn er nog vele andere zakelijke en commerciële bijeenkomsten. Congressen, seminars, vergaderingen etc. Denk aan de jaarlijks terugkerende concerten van Guus Meeuwis: 'Groots met een zachte G'.
20. Links **Sint Antonius van Padua** – (Steentjeskerk): De **Steentjeskerk** is een kerkgebouw uit 1919. De kerk is gebouwd voor de parochie van de H. Antonius van Padua te Strijp en werd ook wel genoemd: "Kerk van de Heilige Antonius van Padua en Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Strijp", "Sint-Antonius-van-Paduakerk", of kortweg "St. Antoniuskerk". De groei van het aantal katholieken in de toenmalige gemeente Strijp, met name door het ontstaan van Philipsdorp, leidde in de jaren 1910 tot het inzicht dat een nieuwe parochie nodig was naast de bestaande St. Trudoparochie. Architect Hubert van Groenendaal uit Maastricht een ontwerp te maken in de stijl van Romeinse basilieken zoals de St. Laurentiusbasiliek. Het binnenwerk vertoont treffende overeenkomst met de basiliek van Santa Maria Maggiore in Rome. Om de kosten te drukken werd geen gebruik gemaakt van baksteen maar van goedkopere op mergel lijkende stenen uit Kunrade in Zuid-Limburg, het zogenaamde Kunradersteen. Door deze steen kreeg de kerk de bijnaam 'Steentjeskerk'. Op 28 februari 1919 werd de kerk in gebruik genomen, hoewel toren en galerij nog niet helemaal gereed waren. De verwarmingsketels waren, wegens materiaalgebrek, nog niet geplaatst. Door geldgebrek is de aankleding ook nooit voltooid. In 1969 werd het 50-jarig bestaan van de parochie gevierd. Een jaar later al lag er een voorstel om de kerk te sluiten. Toenemend geldgebrek maakte dat noodzakelijk. De kerk raakte in verval, maar werd in 1977 voor sloop behoed door plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. Na een grondige opknapbeurt werd het gebouw in 1983 bestemd als museum. Het gebouw werd betrokken door Museum Kempenland. In 2001 kreeg het de status van Rijksmonument. Wegens bezuinigingen van de gemeente Eindhoven is Museum Kempenland gesloten op 8 januari 2012. De kerk is voor een bedrag van 1,18 miljoen euro gerenoveerd (onder andere herstel van de glas-in-loodramen en aanbrengen van dubbel glas). Herbestemming van de kerk als podium voor cultuur-historische tentoonstellingen en projecten bleek niet haalbaar. De kerk is verkocht aan Harrie Kolen, eigenaar van Kolen Keramiek en Natuursteen. Het gebouw wordt nu verhuurd als kantoorruimte en ruimte voor evenementen. Eind 2019 vond o.a. Sinterklaas onderdak in de Steentjeskerk. Hierdoor had Eindhoven eindelijk ook zijn 'Sinterklaashuis', waar kinderen welkom waren om Sinterklaas persoonlijk te ontmoeten.
21. De **Fatih-moskee** dient de Turkse islamitische gemeenschap, welke vanaf 1973 gebruik maakte van de voormalige gereformeerde Oosterkerk. De huidige moskee werd ingewijd in 1989 en was de eerste in Ottomaanse stijl gebouwde moskee in Noord-Europa. Het complex bezit een stiftminaret en een grote koepel, geflankeerd door een aantal kleinere koepels. De moskee vervult een sociale functie, ook naar de stad Eindhoven. Tegenwoordig wordt de moskee aan de buitenkant verlicht, waarbij een tulp op de minaret wordt afgebeeld, om de verbondenheid tussen Turkije (waar de tulp vandaan komt) en Nederland te illustreren.
22. **De Witte Dame**: In 1928 werden deze Philips gebouwen vlak voor de economische crisis gerealiseerd door onder andere Dirk Roosenburg. De gebouwen zijn functioneel en zonder opsmuk: een robuuste betonconstructie met kolommen op een raster van 7.20 meter, grote ramen voor veel daglicht en doelmatige plattegronden. Aan de noordzijde ligt een bijzonder trappenhuis met gescheiden trappen voor

dag 3 gebouwen

mannen en vrouwen. Er werden lampen en componenten voor radio's gefabriceerd. Vanaf begin jaren tachtig kwamen de gebouwen geleidelijk leeg te staan en vanaf 1986 werd er nagedacht over herbestemming. Vanwege de witgeschilderde gevels werd het complex De Witte Dame genoemd. Tussen 1995 en 1998 werd het complex gerenoveerd door architect Bert Dirrix. Het gebouw is gestript tot het casco van beton en staal, waartegen nieuwe elementen zijn aangebracht. Ter markering van de entree is een deel van de constructie, het middenmotief, weggebroken voor een nieuwe hoofdontsluiting en doorgang naar het achtergelegen Lichtplein met interactieve lichtelementen.

23. Tegenover de Witte Dame staat de Bruine Heer: De **Admirant** In 1925 kreeg huisarchitect Dirk Roosenburg ook de belangrijkste bedrijfsopdracht: het nieuwe hoofdkantoor van Philips. Een klein bakstenen kantoorje aan de Emmasingel werd vervangen door een kloek kantoorgebouw van vier verdiepingen aan de overzijde. Centraal in het gebouw lag een lichthof over alle verdiepingen met een glazen dak. Het gebouw had een staalskelet en bakstenen buitenmuren. Boven de luifel bij de entree kwam het beeldhouwwerk 'de Lichtdragers' van Albert Termote. Het gebouw was al snel te klein en in 1938 werd een vrijwel even grote uitbreiding ernaast gebouwd. In de oorlog werd het complex grotendeels verwoest en tussen 1944 en 1951 onder leiding van Roosenburg herbouwd, maar zonder de lichthof. Het complex werd door architectenbureau Dam en partners gerenoveerd en voorzien van een 105 meter hoge woontoren: de Admirant. In het vernieuwde hoofdkantoor zit behalve kantoorruimte ook een winkelcentrum. Veel Eindhovenaren zullen dit voormalige hoofdkantoor echter ook kennen als De Bruine Heer.
24. **Philipsmuseum** – Het Philips Museum behandelt de geschiedenis van het bedrijf Philips. Het bevindt zich in de eerste gloeilampenfabriek van Philips. In 1993 was in het gebouw een ruimte ingericht als "Philips Gloeilampenfabriekje anno 1891" die liet zien hoe aan het eind van de 19de eeuw kooldraadlampen werden gemaakt. Het gehele proces in verschillende stappen, beginnend bij gezuiverde watten en eindigend bij een gebruiksklare lamp, kan binnen het museum anno 2020 nog in detail worden gevolgd. Er is een ruimte geopend die is ingericht als een lampenfabriek uit de jaren twintig van de 20e eeuw. De ontwikkeling van de machines voor de fabricage van de lampen wordt tentoongesteld.
25. **IJzerhandel W. van der Schoot** (Kleine Berg 45): Dit winkelpand in drie lagen is oorspronkelijk gebouwd in 1932 in opdracht van W. van der Schoot als winkel voor gereedschappen en ijzerwaren. De grotendeels gesloten, gemetselde gevel, met zogenaamde hoeklisenen (decoratieve, iets uit de muur springende verticale stroken) wordt door een vlak van glazen bouwstenen en een glazen pui gescheiden van een zwart marmeren plint. Op het gesloten gevelvlak van gele baksteen is in een art-deco-achtig lettertype de naam van het bedrijf aangebracht. Het pand wordt algemeen gezien als een bijzonder type winkelarchitectuur en als een belangrijk werk in het oeuvre van architect C.H. de Bever.
26. **Kazerne** – Een van de eerste marechausseekazernes van Nederland is een fraai voorbeeld van waterstaatsarchitectuur. In 1825 werd als eerste van een reeks uitbreidingen een woonhuis voor marechausseebeambten gebouwd. Samen met een ernaast gelegen, nogal saaie loods van gemeentereiniging uit 1925, zijn deze na jaren leegstand getransformeerd tot een plaats waar creatieven uit de wereld van kunst en design elkaar kunnen ontmoeten en kunnen vergaderen, exposeren, werken, eten en slapen. De oorspronkelijke gebouwen, samen een complex van 2500 m², zijn gerestaureerd, en er zijn trappenhuizen en een lift toegevoegd en een aantal kleinere beglaasde bouwvolumes, waaronder een serre aan de straatzijde. Een binnenplein voegt de verschillende bouw delen samen. De bijzondere houten kappen ter plaatse van de short-stay appartementen zijn in het zicht gelaten.

dag 3 gebouwen

27. Het uit 1907 daterende **De Waag** is te vinden op de Paradijslaan nummer 10. Het gebouw is ontworpen door Louis Kooen. Museum Kempenland en het Vogeltjesmuseum hebben hier onderdak gehad. Nu is het in gebruik genomen door Humanitas voor kinderopvang, net als de tegenoverliggende panden.
28. **Hoog Elzent**: Het gebouw is in 1923 gebouwd naar een ontwerp van de architect Taen uit Amsterdam. Eduard Cuypers maakte het gebouw af. De school werd eind 1924 in gebruik genomen. Er waren eigenlijk 2 scholen in het gebouw. Het Sint Joriscollege voor jongens en het Sint Catharinalyceum voor de meisjes. De lessen waren strikt gescheiden en de jongelui mochten buiten schooltijd geen contact met elkaar hebben in de buurt van de school. De lessen natuurkunde, scheikunde en biologie waren wel gemeenschappelijk. Er was streng toezicht dat de meisjes en jongens niet met elkaar gingen praten. De leraren gaven overigens op beide schoolonderdelen les. In de 2e wereldoorlog werd de school deels gebruikt door de Duitse bezetters. De school werd ook gebombardeerd. Aan het eind van de oorlog werd de hele school gevorderd door de Duitsers. De terugtrekkende troepen werden er gehuisvest. Na de oorlog werd de school al snel te klein voor alle leerlingen. Het duurde nog tot 1953 voor de meisjes naar hun eigen school vertrokken. 6 jaar later kwamen ze weer terug en was het gemengde onderwijs een feit. Een jongen mocht echter niet naast een meisje in de schoolbanken gaan zitten....Leuk feitje is dat de school in 1971 de 1e school van Nederland was die een computer op school had. Van Philips uiteraard. In 1976 is de school naar een nieuw gebouw gegaan. Sinds 2002 is het gebouw een rijksmonument en zijn er appartementen in gevestigd.

Tot morgen!